

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septimana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Correspondintiele si banii de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	sè se adreseze la Redactiunea dela
" " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu.
" " " " j. a. 3 „ 50 „		

Cununi'a Altetiei Sale Principelui de coróna.

Diu'a de 10 Maiu cal. n. a. c. a fost o di de adeverata bucuria pentru intréga monarchi'a austro-ungara. In acésta di s'a serbatu — invocandu-se ajutoriulu Domnului in multele biserici din monarchia si intre cele mai sincere urári de felicitare din partea tuturor tieriloru si popóreloru de sub puterniculu sceptru habsburgicu — cununi'a Altetiei Sale cesaro-regesci Principelui de coróna Rudolf cu Alteti'a Sa principes'a Stefani'a, tii'e'a Maiestatii Sale, Regelui Leopold din Belgiu.

Bucuri'a generala manifestata in tóte partile in acésta insemnata diua este de buna séma unu bunu auguru pentru viitoriulu si prosperitatea acéstei monarchii, si alu popóreloru ce locuescu in trens'a. Acésta ocasiune a aretatu de nou pana la cea mai mare evidentia faptulu remarcabilu, ca la noi intre august'a familia domnitória si intre popórele de sub blandulu ei sceptru esista cele mai puternice legaturi, legaturi basate pre unu trecutu indelungatu, prin carele s'a constatau, ca dinasti'a, sub alu carui blandu sceptru traimu, a fost unu scutu tare, unu ajutoriu neclatitu contra tuturor atacuriloru si fortuneloru.

Istori'a ne este martora viia, ca poporulu romanu si biserice'a lui a privitu in totdeun'a de cea mai mare virtute loialitatea si alipirea lui neclatita catra tronul si dinastia. In acésta consciintia cá si tóte dilele mari, dilele de serbatóre ale augustei case domnitóre si acésta di a fost o adeverata serbatóre pentru romanu si biserice'a lui.

Tóte trele sinódele eparchiali ale bisericei romane ortodoxe si-au tienutu de prim'a detorintia a loru cá se aléga si triméta delegati, cari sub conducerea Archiereiloru nostri se aduca omagielesu poporului si bisericei romane la picio-

rele tronului, felicitandu pre inaltii miri, si impartasindu bucuri'a, ce o semte acestu poporu, in faci'a marelui actu alu serbării augustei case domnitóre.

Din incidentulu acest'a s'a tienutu servitiu divinu in tóte bisericile si in eparchi'a nóstra, implorandu-se binecuventarea Ceriului asupra casatoriei de mare insemnata pentru tóte popórele din monarchia si pentru glori'a Tronului.

Pré Santi'a Sa Parintele Episcopu alu Aradului in cerculariulu de datulu 18 Aprile Nr. 951 Pres. prin care provóca intrég'a preotime din eparchia a serbá acésta di tienendu in tóte bisericile servitiu divinu, si-esprimà totu de odata dorinti'a, cá preotii si invetiatorii nostri in contielegere cu alti fruntasi din comune din acestu indemnu si spre etern'a binecuventata aducere aminte de acésta di solemnna, se staruiésca a se pune macar inceputulu câte vre unui fondu spre scopuri bisericesci si scolarie, caci — precum dice cerculariulu amintitu, „prin asemenea fundatiuni de o parte se ridica insemnatarea festivitatii, de alta parte se da actului tributulu adeveratei valori morale, ce o are si trebue se o aiba in inim'a crestiniloru.“

Glasulu Archipastoriului nostru, pre cum audimu a fost ascultat, si in multe parti s'au infintiatu astfeliu de fonduri, si s'au cununatu o multime de parchi, dandu-li-se gratuitu dispensatiune dela promulgatiuni si dela rudenia in graduri mai indepartate.

Alaturandu-ne si noi la multele felicitári, ce se ducu din acestu incidentu la picioarele Tronului rogamu pre Celu Atotpotinte se binecuvinte acésta casatoria spre tericirea inaltiloru Miri, a augustei case domnitóre si a tuturor popóreloru din monarchia.

Santieni'a Sa Patriarchulu serbescu, fostulu Episcopu alu Aradului, si Metropolitu alu Romaniloru de religiunea ortodocsa din Ungari'a si Transilvani'a

Procopiu Ivacicoviciu

a incetatu din viétia Mercuri'a trecuta la 3 óre diminéti'a in Biseric'a alba, unde traia in retragere, in etate de 72 de ani.

Prin acésta mórte apune unu demnu prelatu alu bisericeii ortodocse, unu barbatu de merite atât pentru biseric'a serba, cât si pentru cea romana. Viéti'a cea mai frumoasa a fericitului prelatu a fost fara indoie la timpul Archipastoriei Sale in eparchi'a Aradului, pre carea o pastoril mai bine de 20 de ani, chiar in timpul, cand biseric'a romana avu se lupte o lupta crancena pentru despartirea ierarhica si emanciparea bisericeii nóstre de sub ierarhi'a serbéscă.

In totu decursulu acestei grele lupte fericitulu Archiereu a fost la inaltimea misiunii sale, luptandu cu grele sacrificii in sirulu barbatiloru nostri mari pentru realizarea si esecutarea acestui opu mare, facendu in acésta privintia fórte mari servitii bisericeii romane, fiendu elu uniculu, carele cu mare abnegatiune, dupa positiunea, ce ocupá, si-a ridicatu vocea in sinodulu episcopescu din Carlovétiu, aperandu cu intetire caus'a nóstra.

Cá prelatu se distingea fericitulu prin o inima buna si nobila, prin blandetia, activitate si o iubire deosebita catra cleru si poporu. Prin aceste calitati se ridicá Elu din trépta in trépta pana la inalt'a demnitate de patriarchu. Totu prin aceste calitati deveni Elu de o potriiva iubitu de romani, cá si de serbi. Astfeliu fericitulu lasa la ambele popóre frumoase suveniru din viéti'a si faptele sale.

In urm'a acestei triste sciri la biseric'a catedrala din Aradu s'au trasu clopotele in decursu detrei dile, ér la inmormentare dieces'a nóstra vá fi representata prin par. protopresv. Meletiu Dregheciu, si par. Petru Anc'a ases. consist.

In momentulu, cand fericitulu prelatu se desparte de noi, si pana cand se va scrie unu altu necrologu mai esactu, se-i dicemu cu totii: „Fie-i tierin'a usióra si memori'a eterna.“

Sinodulu eparchialu din Aradu.

(Continuare.)

In siedinti'a IV.

Tienuta in 21 Aprile reportéza commissiunea bisericésca prin reportoriulu *Paul Fussie*. Din reportulu senatului stensu bisericescu alu Consistoriului aradanu se vede:

a) ca numitul senatu este compusu din unu asessoriu ordinariu cá referinte, din 12 asessori onorari si unu defensoru matrimonialu;

b) la iurisdictione eparchiei apartiene manastirea Hodosiu-Bodrogu cu 1 archimandritu, 4 protosinceli, 3 ieromonachi, 1 ierodiaconu si 2 novitii;

c) din incidentulu conscrierii generali a poporului din anulu trecutú Pré Santi'a Sa a ordinatu preotimei, cá se faca de odata si o conscriptia parochiala, si rezultatulu acelei'a sè-se tiena in evidentiã intocma ca si matriculele inducandu-se regulatu tóte schimbàrile, ce se facu in diferitele familii. In urm'a acestei conscriptiuni se constata, ca la consistoriulu aradanu apartienu 11 tracte protopresviterale, cu 307 comune matre, 73 comune filie, 329 biserici, 398 parochii, 61,128 numere de casa cu 318,719 suflete; mai departe ca in decursulu anului trecutú s'au botezatu 15,617 nou nascuti, s'au cununatu 3,088 parechi, si au reposatu 14,261 individi;

d) preoti actuali sunt: 8 protopresviteri, 3 administratori protopresviterali, 228 parochi, 139 administratori parochiali, 24 capelani si 2 diaconi, 3 preoti emeriti si 2 destituuti;

e) in decursulu anului trecutú au reposatu 12 preoti;

f) parochii vacante au fost 20 cu finea anului 1880;

g) la institutul clericalu cu trei cursuri sunt aplicati: unu directoru, 2 profesori ordinari, 3 interimali si 1 cantoru provisoriu, ér elevi in tóte 3 cursurile sunt 58;

h) dintre clericii absoluti au depusu examenulu de cualificatiune preotiescu 13 insi, clasificandu-se 2 pentru parochii de clas'a I, 9 pentru parochii de clas'a II si 2 pentru clas'a III;

i) de preoti s'au chirotonitu in anulu trecutú 18 clericii, intielegendu-se aici si cei chirotoniti pentru districtulu consistoriului oradanu.

Sinodulu ia aceste date la cunoscintia.

Totu asemenea se ia la cunoscintia si reportulu despre activitate senatului stensu bisericescu, din carele se vede, ca acelu senatu a tienutu in decursulu anului trecutú 15 siedintie, in cari s'au petraclatu 645 obiecte, precum si aretarea aceluasi senatu, ca din incidentulu intràrii in viétiã a legii penale si politiale Pré

Santi'a Sa parintele Episcopescu a emis circulariul de datulu 12 Septevre 1880 Nr. 2399 Pres. in care se esplica câti-va paragrafi, pentruca preotimea nôtra sè-se pôta orientá despre insemnatarea unoru dispusetiunei, cari privescu afaceri confessionali,

Mai departe se ia la cunoscintia reportulu senatului bisericescu, despre mesurile luate contra concubinateloru in protopresviteratulu Timisiorii, si anume despre impregiararea, ca a recercatu pe vicecomitele acelu comitatu, cá se dea mana de ajutoriu intru desfacerea acestoru convietiuiri, si se oprésca antistieloru comunale a mai face contracte ilegale, in urm'a carei'a numitulu vicecomite a si datu pretoriloru indrumarile necesarie. Sinodulu ia acestu reportu la cunoscintia, si pentru a se poté luá mesuri si mai eficace in contra acestui reu ambele consistorie se indruma a aduná date speciale despre numerulu si calitatea celoru ce vietuescu in concubinate, si pre bas'a acestoru date se recerce forurile administrative competente a le dá mana de ajutoriu intru sterpirea reului, ér despre resultatu se reporteze procsimei sessiuni sinodale.

Se ia la cunoscintia reportulu senatului strensu bisericescu dela consistoriulu oradanu, din carele se vede,

a) ca in decursulu anului 1880 acelu senatu a tienutu 9 siedintie, in cari a resolyitu 238 de obiecte;

b) ca se compune din 8 asesori onorari;

c) pe teritoriulu consistoriului oradanu se afla 286 parochii matre si 74 filie cu 291 biserici. Aceste parochii sunt impartite in 7 protopresviterate cu 4 protopresviteri actuali si 3 administratori protopresviterali, dintre parochii 226 sunt deplinite, ér 60 sunt vacante;

d) numerulu pretiloru este 227, dintre cari 162 parochi si 56 administratori, 9 capelani;

e) numerulu totalu alu credintiosiloru din acelu districtu face 152,937 suflete cu 29,800 numere de case. In anulu trecutu s'au nascutu 7322 individi, au muritu 6709, prin urmare se aréta unu sporiu de 632 suflete, numerulu cununieloru a fost 1260;

f) averea comuneloru bisericesci consta din 146 case parochiale cu intravilane, 3387 jugere 723 staugini patrati de pamentu estravilanu si 128,114 fiorini 36 cr. in capitale bisericesci;

g) esame de cualificatiune au depusu 6 clerici absoluti;

h) senatulu bisericescu ca foru judicialu a pertractatu si resolyitu 14 cause disciplinare si 2 cause matrimoniale.

Consistoriulu aradanu substerne pentru ulterióra apreciare propunerea conferentiei protopresviteriloru tienuta cu concursulu mai multoru

inteligenti in Aradu cu scopu de a aflá medilócele pentru delaturarea releloru, cari provóca decadintia religiósa-morala si in urmare imputienarea numerica a credintiosiloru nostri in urmátorele:

a) In fiacare protopresviteratu sè-se inflietieze câte o reuniune de moderatiune si conservarea senatátii sub conducerea protopresviterului, séu a administratorului protopresviteralu, apoi in fiacare parochia câte o asemenea reuniune sub conducerea parochului, ér unde ar fi mai multi preoti sub conducerea purtatoriului oficiului parochialu;

2) Chiamarea reuniunei tractuale si in specialu a protopresviteriloru cá presiedinti ai acestoru reuniuni este a staruí pentru infintarea reuniuniloru parochiale, ér chiamarea acestora a li se tiené prin preoti si invetiatori duminec'a si in serbatori vorbiri si prelegeri de invetiatura din diferitele ramuri ale culturii poporale, pentru a-i luminá cât mai multu, facendu-i se intieléga, si se delature tóte causele, ce aru produce unele séu altele rele in poporu.

3) Spre scopulu de a invetiá si luminá pre poporu preotimea si invetiatorii se folosésca tóte ocasiunile binevenite si afara de reuniuni, si adeca convenirile dela ospetie, dela pomeni, séu comendári si altele asemenea, unde este poporulu adunatu, pentru ca la atari ocasiuni, convinu si membri de acei'a, cari nu participa la reuniuni.

4) Preotimea se esplice la ocasiuni lips'a de inaintare in invetiamentu, apoi se spuna poporului necesitatea de mósie pricepute, cari se ingrigésca mai bine pre noii nascuti si pre mame, spuindu-le si consecintiele triste, ce potu proveni din nepriceperea mósieloru.

5) Clericiloru si preparandiloru se li se propuna unu anumitu studiu despre urmárele beuterei rachiului.

6) Infine preotimea se caute a desradaciná din poporu serbatorile neprescrise, cum sunt Joile din Pasci pana in Rosalie si altele.

Sinodulu primindu dispusetiunile salutarie din acésta propunere prin medilocirea cousistorieloru o reléga pentru efeptuire organeloru bisericesci esecutive. Totu de odata cere, si ascépta energic'a colucrare a tuturor corporatiuniloru normate in statutulu organicu intru realisarea scopului mai sus indegetatu.

Cu privire la actulu de alegere din cerculu preotiescu Birchisiu din cauza ca s'a inaintatu protestu din partea a loru 6 preoti alegetori, cari sustienu, ca n'aru fi fost avisati despre terminulu alegerii, sinodulu recunoscendu drepturile alesului deputatu, indruma consistoriulu aradanu se cerceteze esactitatea si caus'a pretinsei neavisári, si daca acestu sinodu nu s'ar mai intruni

sé dispuna cele necesare spre a preveni asemenea neregularitati.

In sedinti'a V.

Tienuta in 22 aprile dimineti'a dupace se presentéza mai multe esibite, cari se impartu comissiuniloru respective sinodulu alege o comissiune juridica, carea se-se ocupe de recercarea consistoriului din Caransebesiu in privinti'a sesiuniloru de controversa cu biserica greco-catolica, si preste totu pentru tractarea cauzelor juridice, ce i s'ar avisá.

Trecendu-se la ordinea dilei: reportulu comissiunei organisatorie, reportoriulu *Paulu Rotariu* reportéza, ca conferinti'a inspectorilor scolari tienuta in Aradu la 29. novembre 1879 a primitu propunerea lui Georgiu Pop'a, cá tassele de asiguratiune, ce pana acum se platescu la societátile de asiguratiune pentru edificiele bisericesci si scolare, de acum inainte se-se platésca la consistoriu spre a se infiintiá unu fondu diecesanu de asiguratiune. Acea propunere se baséza pre faptul, ca in decursu de siette ani a fost arsu numai o scóla in pretiu de 400 fl. asigurata, dar comun'a n'a primitu inca acei bani, si asia n'a avutu folosu de asiguratiune, pre candu in decursulu celoru siette ani societatile de asiguratiune au trebuitu se primésca dela parochiele din diecesa mai multe mii, cáci asigurarea li s'a demandatu mai de multe ori. Consistoriulu a aprobatu in principiu acésta propunere, ér comissiunea organisatoriá si-esprima opiniunea:

„Propunerea se constata salutaria din punctu de vedere materialu, si se recomanda spre primire cu inviatiunea, cá consistoriulu se-si faca unu normativu separatu cu privire la o deosebita evidentiá despre acestu nou ramu de administratiune.“

I. P. Desseanu face amandamentulu: „se denumesce o comissiune de siese membri sub presiedinti'a Pré Santiei Sale, Parintelui Episcopu diecesanu, pentru cá se pregatésca unu regulamentu pentru fundatiunea si administrarea unei institutiuni interne eparchiali pentru asigurarea edificieloru publice confessionali, si se-lu substérna sinodului procsimu spre aprobare.“

Dupa desbateri mai lungi facu o propunere Vincentiu Babesiu, carea se primi de sinodu dreptu decisu si se enuncia asia:

Recunoscendu-se ideia de salutaria, se recérca Pré Santi'a Sa, Parintele Episcopu Presiedinte, a se pune in contielegere cu metropoli'a si respective cu ceea lalta eparchia sufragana spre a aduná tóte datele necesare pentru sigur'a realizare a ideii, si ascultandu opiniunile barbatiloru de specialitate a combiná planulu, respec-

tive unu proiectu de statutu spre acestu scopu, avendu acest'a a fi supusu desbaterii celui mai de aprópe congresu nationalu, daca necesitateá ar fi, ca institutiunea se-se introducea pentru intrég'a provincia metropolitana, ér daca oportunitatea ar fi ca institutiunea se-se introduca pentru specialele diecese, proiectulu de statutu se-se supuna desbaterii procsimului sinodu eparchialu.

Representatiunea a 31 de preoti din comitatulu Bihorului pentru a dou'a easatoria a preotiloru mireni la propunerea comissiunei organisatorié se transpune la maritulu congresu nationalu-bisericescu din Sibiu, carele se binevoiesca a o considerá de unu incidente intru sulevarea si desbaterea cestiunei pre calea competentá.

Sinodulu din sesiunea de anu sub Nr. 59 si 60 a esmisu o comissiune sinodala, carea se faca unu planu pentru asigurarea capitaleloru bisericesci, si dens'a a presentatu unu elaboratu, prin carele proiectéza a se introduce comisari pre langa protopresviteri in afacerile epitropesci si pentru alte lipse. Acestu elaboratu alu comissiunei sinodali, comissiunea organisatoriá a sinodului actualu nu-lu acceptéza. Demetriu Bonciu sustiene decisele de anu Nr. 59 si 60 si elaboratulu amintitu.

Dupa desbateri lungi se primi opiniunea comissiunei organisatore, la a carei'a propunere se enuncia dreptu decisu: Propunerea comissiunei sinodali nu se acceptéza din motivele, ca prin sistemisari noue se ingreunéza administratiunea, pana cand lips'a nu subverséza, cáci consistoriulu in puterea normativelor sustatatorie are dreptulu si puterea a luá orice felu de dispusetiuni in casuri concrete.

(Va urmá)

C u v e n t a r e

pentru duminéc'a paraliticului (slabanogului)

Dedicata Prea Santiei Sale Ilustrisimului Domnu

IOANU POPASU

Episcopulu Caransebestului

„Si este in Ierusalimu laculu oii, ce se chiama evreesce Vitezda, cinci foisóre avendu“ (Ioan V. 2.)

O binecuventre mare érá intru adeveru acestu lacu alu oii, ce se chiama ovreesce Vitezda. Si unu dar vediutu alu nemarginitei indurari a lui Ddiu érá elu. Morbosii poporului veniau aci se ié vindecare de bólele lor. Veniau cu sperantia tare si cu incredere deplina si dupa o scaldá numai reintorceau sanatosi si deplinu restaurati la ale sale. Dar de

unde avé ap'a acestui lacu, acestei calde o asia minunata potere? Angerulu Domnului la unu tempu anumitu se pogorea întrens'a, o miscá, o inflá, o turburá si celu ce se pogorá indata dupa acést'a turburare in lacu, se facea sanatosu ori de ce bóla erá cuprinsu.

Iub. A. ! Noi avem destule bai minerale, in cari bolnavii tempului nostru cérca restaurarea sanatatii sdruncinate. Inse câtí se intorcu pre deplinu sanatosi la ale sale? Fórte putieni! Si si acesti numai trupesce, remanendu o parte a loru póte inca bolnava: sufletulu. Noi numimu legea vechia umbra, si legea nóstra o numimu daru. Inse déca umbr'a avea o Vitezda, in carea bolnavii se vindecáu de bólele loru felurite, apoi darulu ar trebui se aiba o scalda superióra celei vechi. Avemu noi o asemene scalda? Da! noi o avem. Este bai'a lacremiloru: St. Taina a pocaintiei. Acésta institutiune santa este mai pre susu de Vitezda betraniloru. Aceea vindecá trupurile. Vitezda nostra inse vindeca sufletele, curatiesce pre fiulu perdutu de tóta intinatiunea sufletésca si curatitu, spalatu si impacatu cu sine si cu lumea lu-duce in bratiile scutitorie, lu-pune la peptulu iubitoriu alu Parintelui cerescu.

In dilele marelui postu trecutu am avutu ocaziune a observá ca multi dintre fiii mei sufletesci inca nu cuprindu pre deplinu pocainti'a. Vitezd'a, laculu celu minunatu si vindecatoriu, mi-da ocaziune a vi areta iu ce se cuprinde adeverat'a pocaintia. Invo-candu ajutorulu Duhului santu mi-incepu datorinti'a rogandu-ve se fiti cu bagare de séma!

Se nu cugete cineva Iub. A. cá Vitezda pre romanescce insemnéza laculu oii, ca tare s'ar insielá. Laculu oii se numesce numai pentru ca nu erá de parte de pórt'a oiloru, de carea se face amintire la Neemia capu III. vers 1. Vitezd'a insemnéza cu totul alta ce si anume: cas'a indurarii. E fórte usioru de intielesu din ce cauza a portatu numele acést'a. Aci adeca facé Ddiu minunele sale, aci se pogorá intrupata indurarea Lui ca se vindece pre neputinciosii poporului de bólele loru. Dara óre Iub. Fii si Frati! óre St. Taina a pocaintiei nu este si ea o casa a indurarii? Au nu este dens'a o institutiune de corectiune? Éta aci se grigesce de suflete cu cea mai mare scumpetate! Éta aci se indrépta celu retacitu cu sufletulu, se curatiesce celu peatosu! Aci ca si in Vitezda indurarea lui Ddiu se pogóra in modu vediutu din ceriu, ca se vindece bólele sufletesci ale credinciosiloru. Mai multu inca! Aci acelu ce nu voesce mórtea peatosului, chiama elu insusi la sine pre toti ca se-ii vindece si se li redée pacea pierduta. „*Veniti catra mine toti cei osteniti si insarcinati si eu ve vouu odihná pre voi*“ (Mat. XI. 28.)

Orbii, schiopii si cei secati de poteri veniau si adau vindecare in apele Vitezdei. Dara in St. Taina a pocaintiei cine cauta insanatosiare? Toti cei sufletescce morbosi. Toti acei'a, pre cari patimile ii-au orbitu, pre cari pecatele ii-au secatu de poteri, pre cari faradelegile ii-au sdrobitu. Toti cei cadinti din inaltimea virtutii, cei gresiti, cei retaciti, cari vîneau dupa placeri, alergau dupa vanitati, ostaniti de alergare zadarnica si nefolositoria, vinu la sinulu maicei, ce ii-a renascutu, la biserica, si aci in Vitezda cea noua, in bai'a lacremiloru, cérca si afla insanatosiare sigura si durabila. Ca-ci asia dice Domnulu: „*Câti-ve si întorceti-ve dela tóte fara de legile vóstre si atunceá nedreptatea vóstra nu va fi spre ruin'a vóstra*“ (Ezech. XVIII. 30.) si promite apriatu: „*De se va întorce celu*

nelegiuitu dela pecatele ce le-a facutu si va pazi tóte asidimintele mele si va face dreptu si dreptate, atunci va trai si nu va mori“ (ib. 18. 21.)

Vedeti Iubitiloru! cáta dobanda aduce pocainti'a adeverala sufletului! Dar cum trebuie se fia adeverat'a pocaintia? Ca Vitezda, trebuie se aibe cinci foisióre, cinci portice. Ca-ci celu ce voesce se se pocaesca intru adeveru trebuie se tréca preste cinci stadij nedispensabile si anume:

a) *se-si ispitésca cu totu deadinsulu consciinti'a.* Elu trebuie se-si scruteze intregu internulu seu, se-si aduca aminte, si se tiena in memoria tóte pecatele câte le-a facutu cu cuventulu, cu gandulu, cu fapt'a. Acést'a este datorinti'a cea de antaiu si nedispensabila a celui ce se pocaesce, ca-ci facendu asia redesteptamu consciinti'a, si o facemu se se mustre pre sine, si se ne mustre pre noi pentru cumplit'a cadere sufletésca, ce amn induratu. Intrelasendu acésta datorintia pocainti'a nóstra este numai fatiarita séu órba si in locu de insanatosiare sufletésca ni aduce osánda sigura.

b) *Alu doilea stadiu alu pocaintiei este parerea de reu pentru pecatele ce le am facutu.* O cere acést'a chiar Ddiu dela cei peatosi: „*Intorceti-ve catra mine din tótu inim'a vóstra cu postu, cu plangere si cu tanguire, rumpeti-ve inim'a si nu vestmentele.*“ (Joil II. 12 13.) dice Domnulu. Este fórte naturalu ce cere Ddiu dela noi aci. Ca-ci intrebati-ve numai cine a peacuitu, cine a calcatu legea si pre puitoriulu legei l'a desconsideratu si l'a vetamatu? Nime altulu decât inim'a urmanda pofteleru. Ea deci carea mai nainte facendu pecatulu cauta fericirea unde nu se afla de feliu, acum, vediendu cá a alergatu dupa o naluca insielatória, trebuie se se desfaca in jale si parasindu retacirea, se se reintórca umilita si infranta la prescrisele legii, ce le-a calcatu. Scimu inse, ca nu este jertfa mai placuta lui Ddiu, ca jertfa inimei infrante si sdrobite. — Déca voiti deci Iubitiloru! se ve pocaiti intru adeveru, atunci trebuie se regretati din inima pecatele ce le-ati facutu.

c) *Acum dupa ce crestinulu si-scié tóte pecatele si-i pare reu ca le-a facutu, trebuie se urce alta trépta a baii pocaintiei. Este acést'a marturisirea pe-catelor inaintea preotului renduitu spre acestu sfer-situ. Trebuie deci fiecare se mérga la preotu se-si marturisésca pecatele sale, ca-ci numai preotii au poterea legarii si a deslegarii. „Ori ce veti lega pre pmentu vor fi legate si in ceriuri si ori ce veti deslega pre pamentu vor fi deslegate si in ceriuri*“ (Mat. XVIII 18.) *Carora veti erta pecatele se vor iertá loru si carora le veti tiené, tiente voru fi*“ (Ioan XX. 23.) dice Dlu. Aci deci inaintea preotului are fiacare se-si marturisésca pecatele sale si tóte imprejurarile intre cari s'a facutu acele; se le marturisésca sinceru si fara tainuire, nu desvinovetindu-se precum a facutu Adamu carele desi a peacuitu a datu vin'a pre Eva si acést'a pre sierpe, ca-ci in chipulu acest'a s'ar invinovati numai si ar dovedi ca pocainti'a sa nu e sincera ci fatiarita.

Numai deca sinceru, fara siovaire si tainuire si-va marturisi crestinulu pecatele, numai asia va primi ertare.

d) *Urméza apoi promisiunea solemna de a nu mai recadá in pecatu. Acést'a este de neaperata trebuntia. Ea purcede din parerea de reu, din sdrobirea inimei si garantéza întórcerea spre bine a peatosului. Am disu din adinsu promisiunea solemna, ca-ci ea se face intr'unu momentu decidiatoriu, in momentulu acél'a când omulu e hotaritu se o rumpa pentru totu*

deuna cu vietiuirea sa din trecutu, si o face in presinti'a martorului vediutu a preotului si in presinti'a judecatoriului nevediutu, a lui Ddieu, carele cerca inim'a si rerunchii. Acést'a promissiune trebuie se o tiena celu ce o face cu scumpetate si acuratetia. Altcum ce-i ajuta marturisirea? Ea a fostu numai o forma góla, fara intielesu si paganulu carele peca-tuesce e mai neculpabilu, decât crestinulu carele promitiendu întórcere, recade in pecatele de mai nainte. Pre astfelu de fatiarnici, care pururea promitu indreptare si nici odata nu se indrépta, bine si nimeritu ii-asémána St. Scriptura cu „canele ce se întórcé la versatur'a sa“ (II. Petru II. 22. si Proverb. XXVI. 11)

Au implinitu crestinulu poticnitú tóte cele dise mai nainte cu scumpetate? atunci mai are unu lucru de ispravitu si pocainti'a lui este perfecta. Acestu lucru de capetenia este

e) *facerea din destulu pentru pecatu.* Ea e de ne-aperatu de trebuintia. Ori reparamu noi insine reulu ce l'amu facutu, ori Ddieu dreptu fiindu, face acést'a in daun'a sufletelorú nóstre. Din destulu trebuie se se faca pentru pecatu in ori ce chipu. Din caus'a acést'a St. nostra biserica ingrijita de sufletele incredintiata ei, a renduitu, ca fia care peccatosu se se puna sub canonu, si canonu se fie potrivitu peccatului ce l'a facutu omulu. Numai asia se póte spera radicarea din pecatu. Numai daca celu mandru se va umili in fapta si in adevéru; numai déca celu invidiatoriu va face cu totu deadinsulu bine si se va deda a iubi sinceru pre deapopele; numai déca adulterulu va ucide prin postu, prin rogatiune si privigiare poruirile trupesci; numai déca lotrulu va restitui lucrulu opritu; numai déca peccatosulu va face din destulu pentru peccatulu seu, — numai atunci devastarile in-fricosiate ce le-a facutu peccatulu in sufletulu lui se potu repara cu deseversire, numai atunci sementi'a binecuvéntata a cuventului lui Ddieu semenandu-se in inim'a lui, póte resari, prosperá si-i póte aduce rodurile fericirii temporale si eterne!

Acuma sciti dara in ce se cuprinde adevérat'a pocaintia. Se cuprinde in ispitirea consciintiei, in parerea de reu pentru pecatu, in marturisirea peccatorulu inaintea preotului, in promissiunea de a nu mai recadea in pecatu si in facerea din destulu pentru peccate. In chipulu acest'a pocaindu-se crestinulu se curatiese de tóta intinatiunea sufletésca, primesce iertarea peccatorulu facute dupa botezu, invie in omulu celu nou si incungiura munc'a de veci.

Zace deci in înteresulu vostru, in înteresulu sufletelorú vóstre ca se ve pocaiti intru adevéru. Faceti deci asia, ca-ci „de nu ve veti pocai cu totii impre-uaa veti mori“ (Luca XIII. 3.) „Marturisiti-ve peccatele, ca se ve vindecati“ (Iacob. V. 16.) sciindu acum, ca „déca ne vomu marturisi peccatele nóstre, credinciosu si dreptu este Dlu, ca se ni érte noue peccatele si se ni curatésca de tota nedreptatea“ (I. Ioan I. 9.)

Era Tu Domne, Ddieule celu mare si minunatu ajuta-ne. Peccatuitamu facutamú nedreptate si fara-delege si ne-amu departatu si neamu abatutu dela poruncile tale si dela judecatile tale! Dómne asculta! Dómne curatiesece, Dómne ié aminte si ni érta noue precum ai értatu talhariulu pre lemnu. Amin.

Sredistea mica 27 Aprile 1881.

Mihaiu Juica.
presbit. or. rom.

Academi'a romana.

Raportulu cetitu in siedinti'a solemna dela 6 Aprile a. c. de secre-tarulu generalu alu Academiei Romane, d. V. A. Urechia, asupra lucrariloru acestui institutu in sesiunea generala a anului 1881.

(Continuare.)

De mai multu timpu cantari de ale poetiloru nostri moderni, repercutate de la vale la munte de la munte la mare pana departe in tieri straine, ne reveneau pastrandu totu farmeculu lorú, totu profu-mulu campiei romanesci de si imbracate in limba straina. Care din d-v. citindu „Romänische Dichtun-gen“ de Carmen Sylva, nu s'a întrebatu cu emotiune, cine este scriitóra, care in limb'a germana a sciutu duce cu atât'a cunoscintia de anima romana si cu-getarea si dorulu romanescu? Cine se puté identi-ficá intr'atát cu romanulu cá femeia, care mai da-unadi o vediuramu descindiendu treptele tronului pentru a legá plagile vitejiloru aperiatori ai inde-pendintiei? Cine erá propriu a face, cá strainii se indragésca cantarile de poesi'a nóstra, de cât acea femeia, care a redatu dreptulu de societate esteti-culu nostru costumú nationalu? Pe malulu recorosu alu Pelesiuului, la pólele in florite ale verfului cu doru, mai toti amú tientiutu cantarea respectuósa si devotata: Carmen Sylva, dulce nume, nu ne-a ascunsu pe celu si mai mangaiosú alu Elisabetei. Academi'a erá in dreptulu ei se proclame pe scriitóra Carmen Sylva de membra de onóre. Academi'a este dar onorata cu partasia la lucrurile ei nu numai a Maiestatii sale Regelui, sub conducerea s'a noi ne ocupamu de limb'a romana, ér Maiestatea S'a Regin'a o ilustréza, facend se resune departe cugetarea si dorulu romanu la au-diulu miratu alu popóreloru celorú mai culte din Europ'a.

In aceste cantari ilustrate de pén'a Reginei Poete, predemnesce peste totu munte caruntu, catandu de susu la munti mai mici, predomnesce dicemu, Alexandri. Victoru Hugo a aflatu unu nou titlu pentru ultimele sale opere: „Toute la lyre“. Potu dice eu despre Alexandri: éca tóta lira romanésca.

Ca acést'a a fost convingerea d-vóstra mi sta de proba sufragele Academiei la ocasiunea incoro-narei de estimpu a operelorú celorú mai meritorii. Premii infintiata de fericitiu fundatori pentru res-platirea lucrariloru importante, ér nu numai cu in-curagiarea acelorú incepetori, acestea au fostu totu-déna date de d-vóstra, pe cât omulu este datu a nu gresi pe convingeri depline de meritu, fara a luá in consideratiune, alu cui erá opulu ce premiau. Si de astadata au intratu la concursu 14 lucrari, din care ati avutu a alege trei, dupa cum academiile stabilesce concursuri pentru scrieri, alegendu mate-riale indicate de directiunea, ce se voiesce a dá spir-ritulu publicu, numai pucinu academiile in acordarea premieloru pentru cele mai bune opere publicate peste ani trebuie se urmarésca unu scopu determinatu. Pe langa meritele launtrice ale operiloru, ce ati premiau, merite relevate asia de bine in raporturile, ce ni s'au recititu adinióra, eu mi-permitu a vedé in ale-gerea domniei-vóstre si o directiva a spiritulu nóstru publicu.

Pentru acea d-vóstra ati premiau o lucrare cá a d-lui Aurelianu, care cu atât'a sciintia si iubire ne-a vorbitu de tier'a nóstra; de aceea ati premiau o lucrare cá a d-lui Hajdeu, menita a ne fi pove-tuitória in studiulu propriei nóstre limbi, si in fine

cu același scopu ati intrunitu sufragiele domnieloru-vóstre mai pre susu de tóte asupra muncii de jumetate secolu a acelui barbatu, care in scrierile sale trecute si in cele recente a consacratu definitivu instrumentulu cugetarii romanesci, limb'a, Sufragiele tierii intregi, nu numai ale academei erau de multu asigurate lauriatului nostru iubit. Nu voi inchide inca acestu paragrafu, fara a constata cu fericire, ca dintre cele 14 opere intrate la concursu si din care trei au fost incununate, sunt unele care semnala o imbunatatire reala a penei romanesci si a directiunii cugetarii. Inainte pe acést'a cale si mane operile noii ale acestoru barbati seriosi si studiosi voru afla respaltirea dorita, si poimane Academia le va deschide in sinulu seu loculu cuceritu prin merit si staruintia.

(Va urmá)

D i v e r s e.

† Procopiu Ivacicovicu, Patriarchu serbescu, Mitropolitulu si Archiepiscopulu Carlovetiului, Consiliariu intimu actualu de statu a-lu Maiestatei Sale ces. reg. apostolice, Cavaleru alu crucei mari a ordinului cesaro-austriacu Leopoldin si a corónei de feru class'a I si a. — a reposatu in Biserica-alba in 11. Maiu st. n. 1881 in alu 72-lea anu alu vietii sale. Trupulu repósatului se vá transporta in 14. Maiu inainte de amédi pre calea ferata pana la Bazias si deacolo pre vaporu la Carlovetiu spre inmormentare. Fia-i tierin'a usióra si memori'a eterna!

* Conferinti'a romaniloru tienuta la Sibiu in caus'a alegeriloru pentru deputati dietali a decretatu in unanimitate ieri la órele doue dupa amédi passivitate pentru Transilvani'a si activitate pentru Ungari'a.

* Asesoru referinte pentru senatulu de scóle alu consistoriului archidiececanu s'a alesu dlu Anania Trombitiasiu.

* Romanii din Tesalia, Epir si Macedoni'a au trimisu la Constantinopole, cum ni se scrie din Monastir, o deputatiune compusa din siese impuniterniciti extra-ordinari, cari se represente drepturile nationale ale poporatiunii romanesci din numitele provincii si se protesteze in contr'a ori-carei aneasari sau contopiri arbitrare, de o parte cu Grecia si de cealalta parte cu Bulgaria. Plenipotentia cu care sunt investiti delegatii, ii imputernicesce a face tot ce vor crede de trebuintia spre a apera, prin tóte mijlócele legale, atát inaintea guvernului turcu cât si a ambasadoriloru, interesele si drepturile elementului roman, cautandu a incredintia pe cei din urma: „Ca limb'a, nationalitatea, individualitatea, ba chiar eesistentia nationala a poporului romanu de preste Balcani nu se póte pastra de cât sub egida suveranitatii sultanului.“ La plecarea impuniterniciti au trimisu inainte o telegrama identica Portiei si ambasadoriloru din Constantinopolu.

* Necrologu. Stefanu Vesa, administratoru parochialu din comun'a Ressia in 22 aprilie s. v. c. in etatea de 56. ani si 31. anu alu servitiului bisericescu a incetatu din viétia, dupa unu morbu indelungatu, lasandu in doliu pe uniculu seu fiu Petru. Osamintele repósatului in Domnulu, petrecute de unu publicu numerosu, sau inmormentatu in 24. Apr. in cimiterulu bisericeii din locu. Fie-i tierina usióra si memori'a binecuvantata!

* Dl. Dr. Demetriu Magdu, advocatu in legile comune si cambiali a deschisu cancelaria advocatuala in Arad strad'a Franciscu Deak (domnéasca) nrulu 21, oferindu-si servitiile in tóte ramurile de dreptu.

* Erori de tipariu. In nrulu trecut s'au strecuratu in cuventulu de deschidere doue erori de tipariu, cari alteréza sensulu, si anume: pe colón'a a dou'a alinea a trei'a catra capetu in locu de: mi se paru numai atunci corespundietórie, s'a tiparitu numai „mi se paru corespundietóre,“ ér pe aceeași colón'a alinea din urma in locu de scutululu, s'a tiparitu „santulu.“ Ceea ce prin acést'a se rectificá.

C o n c u r s e.

Pentru intregirea parochiei vacante din Comun'a Cadaru protopresbiteratulu Jebelului cottol Timisiului se escrie concursu pana in finea lunei lui iuniu a. c. st. vechiu.

Emolumintele: 2 Sessiuni paro. comosate la unu locu la olalta 70 jugere de pamentu aratoriu si de fenatie — birulu preotiescu dela 93 de case una vica de bucate, si stola stabilita de sinodulu eparchialu alu Caransebesiului in anulu 1880.

Doritorii de a ocupa acést'a parochi'a au se-si trimita petitiunile loru instruate conform prescriesloru „Stat. organicu“ pana la mai susu indicatulu terminu parintelui protopresbiteru Alesandru Joanovicu in Jebelu.

Cadaru in 23. Apriliu 1881.

Comitetulu párochialu.

In contielegere cu D. protopresbiteru tractualu.

Pentru vacantulu postu protopresbiteralu alu Sirei prin acést'a se escrie concursu cu terminu pana la 1 Iuniu a. c. st. v.

Venitele impreunate cu acestu postu sunt:

I. din parochia:

1. o sesiune de pamentu aratoriu,
2. dela fia-care casa cate cu $\frac{1}{4}$ pamentu — un'a mesura de bucate; dela altele — câte jumetate mesura,
3. stólele indatinate dela 240 case,

II. din protopresbiteratu:

1. pentru fia-care cununia din tractu câte 2 fl.
2. 5 mesuri de bucate dela fia-care preotu din tractu, spesele cancelariei protopresbiterali se acoperu de catra comunele tractului.

Recurintii in terminulu concursului si-voru substerne recursele sale prin Comisariulu Consistoriale Constantinu Gurbanu, ppbiteru in Buteni p. u. Butyin com. Arad) alaturandu documentele despre ceea ca sunt binemeritati pe terenulu bisericescu despre absolvirea sciintieloru teologice si gimnasiali, avendu preferintia cei cu esamenu de maturitate si cei ce au studiatu sciintiile juridice ori filosofice, de sine intielegenduse, ca protopresbiterii alesi dela 1873 incóce sunt scutiti d'a documenta aceste cualificatiuni.

Siri'a la 17/29 Aprile 1881.

Comitetulu protopresbiterale

In contielegere cu Constantinu Gurbanu m. p. protopresbiterulu Buteniloru, Comisariu consistoriale.

Pentru indeplinirea vacantei parochie din *Osorheiu*, langa care este afiliata si comun'a *Jugeiu*, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **17 Maiu a. c.**

Emolumintele :

I. Din comun'a matre.

1. Este casa parochiala cu doue chilii si stalu inpreunatu cu camera.

2. Este unu intravilanu de 1429 □, apoi pamentu aratoriu 5. h. 1319 □, fenatie 2. h. 1206 □, computeate catastrale a carora venitu anualu se apretiesce 120 fl.

3. Birulu dela 55 case, dela fiesce care casa una vica de bucate venitu anualu se apretiesce 75 fl.

4. Stolele indatinate la anu . . . . . 60 fl.

II. Din filia Jugeiu.

1. Pamentu aratoriu 8. h. 830 □ fenatie 3. h. 304 □, computeate catastrale venitu anualu 150 fl.

2. Birulu dela 16 casi in bucate dela fie care casa 1 vica venitu anualu . . . . . 20 fl.

3. Stolele indatinate la anu . . . . . 20 fl.

de totu : 445 fl.

Fiindu acést'a parochia de clas'a III-a voitorii de a recurge pentru dens'a sunt pofiti recursurile sale pana in 15 maiu a. c. la Protopresbiterulu tractualu Simeonu Bica in Oradea-mare — Nagy-Várad — provediute cu documintele necesarie a-le substerne.

Osorheiu, 19. Aprile 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : **Simeonu Bica**, m. p. Protopresbiterulu Oradii mari.

Pentru indeplinirea Parochiei vacante din *Rontau*, protopresbiteratulu Oradii mari se escrie concursu cu terminu de alegere pe **21 Maiu a. c.**

Emolumintele :

1. Este casa parochiala cu 3 chilii, culina, locu de camera, si stalu cu colnitia, in ocolu fantana, si intravilanu de unu jugeru de prim'a clasa acarui'a venitu anualu se apretiesce . . . . . 40 fl.

2. 1/2 sesiune de pamentu aratoriu si de fanatia a carui venitu anualu fiindu de clasa I-a se apretiesce . . . . . 160 fl.

3. Birulu preotiescu dela 60 de case una vica de bucate dela casa a pretiuitu . . . . . 70 fl.

4. Stolele indatinate . . . . . 100 fl.

5. Claca preotiésca se apretiesce . . . . . 40 fl.

de totu : 410 fl.

Fiindu acésta parochia de clasa a III-a voitorii de a recurge sunt pofiti recursurile sale pana in 18 maiu a. c. la Protopresbiterulu tractualu, Simeonu Bica in Oradea mare — Nagy-Várad — provediute cu documintele necesarie ale substerne.

Rontau, 19. Aprile 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : **Simeonu Bica**, m. p. Protopresbiterulu Oradii mari.

In urm'a ordinatiunei consistoriale a venerabilulu Consistoriu eparchialu gr. or. Oradanu din 16/28 Martiu a. c. Nr. 226. B. se deschide concursu pentru

intregirea parochiei vacante din comun'a *Inandu*, comitatulu Bihoru — protopresbiteratulu Oradii mari cu terminu de alegere la **24 Maiu a. c.**

Emolumintele sunt urmatóarele :

1. Cuartiru liberu cu doue chilii, stalu, camera, fontana, si cocina pentru porci.

2. Un'a gradina séu intravilanu.

3. 3/4 Sessia pamentu aratoriu si de fanatia.

4. Stolele preotiesci indatinate.

5. Noue cubule de bucate in grau si cucurusu sfarmatu.

Fiindu acésta parochia de clasa III. voitori de a recurge pentru dens'a sunt pofiti recursurile sale pana in 20. Maiu a. c. la protopresbiterulu tractualu Reverendissimulu domnu Simeonu Bica in Oradea mare — Nagy-Várad — provediute cu documintele necesarie a le substerne.

Inandu la 29. Martiu 1881.

Comitetulu parochialu.

Cu invoirea si intielegerea mea : **Simeonu Bica**, Protopresbiterulu Oradii mari.

Ne presentanduse competitori spre a poté face alegere de preotu, la vacant'a parochia de a III-ea clasa din comun'a *Selbagelu*, in protop. Lugosiului, cottulu Carasiu-Severinu; se escrie de nou concursu, cu terminu pana in **10 Maiu vechiu a. c.** in care di se va face alegerea.

Emolumintele si conditionile suntu totu cele publicate in Nrii. 10. 11 si 12 din acestu anu. Selbagelu in 5 Aprile 1881.

Comitetulu parochialu.

In cntielegere cu D. protop. tractualu.

Pentru vacanta parochie *Craiova*, protopresbiteratulu Beliului — incopeiata cu statiunea invetiatóresca deacolo — pe langa urmatóarele emoluminte :

1. Cele preocesti computandu-se birulu dela 100 Nre de case, — arenda pamentului de 14 cubule, precum si alte venituri din parochie dau o suma de 265 fl. v.

2. Cele invetiatóresti sunt :

1. In bani gata dela Domnie 26 fl.

2. Dela comuna in bani gata 60 „

3. Pentru fenu si pae . . . . . 16 „

4. 6 orgii lemne à 5 fl. . . . . 30 „

5. Pentru arenda pamentuli scoli 10 fl.

Summ'a . . . . . 142 fl. a. v.

Care suma adaugandu-se catra 265 fl. — dau la olalta o suma de 407 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acést'a parochie au se-si trimita petitiunile loru celu multu pana in diu'a de **10 Maiu v.** subscrifului p. u. Holod in Gyanta — cand deodata se va tiéné si alegerea.

Craiova, la 4 Aprile v. 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : **Iosifu Pintia**, m. p. adminis. protopopescu ca inspect. cerc.